

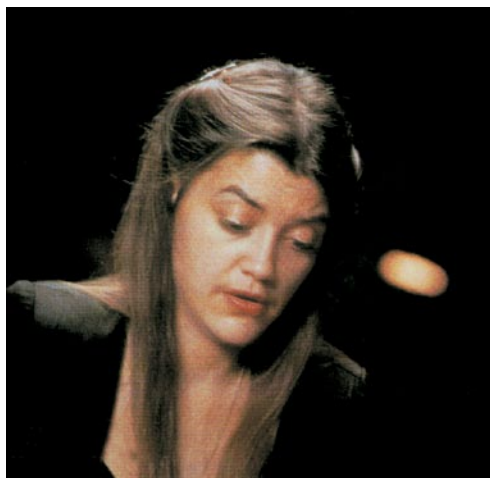
Največji preboj mu je uspel z opero Alfa in omega leta 2001; od takrat so njegova dela izvajali številni priznani glasbeniki (G. Bertini, M. Rodan, P. Entremont, S. Mintz). O svojem delu *Salomin poljub* je zapisal: »Salomin poljub je improvizacija, glasbena impresija, minljiva vizija. Gre za neskončno Salomino senzualnost, ljubezen, ki izbruhne, zatemni življenje, gori in ga uniči. To je gluhi klic Janeza Krstnika, objokovanje njegove smrti, potrtost njegovih oči. To je tančica Salome, sunek vetra, ki ljubkuje njeno telo, medtem ko pleše.«

Lucijan Marija Škerjanc gotovo sodi med najvplivnejše slovenske glasbene osebnosti 20. stoletja. Zapustil je obsežen skladateljski opus, dolga leta je poučeval kompozicijo na ljubljanski Akademiji za glasbo, napisal pa je tudi več glasbeno-teoretičnih in muzikoloških besedil. V svojih delih je ostajal zvest francoskemu impresionističnemu svetu, ki ga je bolje spoznal v času svojega študija v Parizu. Tako je Škerjančev primarno izrazilo močno kromatično razvezana harmonija, ki pa vendarle ostaja znotraj harmonsko-funkcionalnih odnosov. Prosta harmonska rapsodičnost zaznamuje tudi skladateljeva klavirska dela, za katera je značilno, da izvirajo iz spon-tane improvizacije kompozicijske volje.

Mladi slovenski skladatelj **Žiga Stanič** pripada isti generaciji kot Gil Shohat in prav gotovo sodi med najizrazitejše slovenske pianiste – skladatelje. Leta 1997 je diplomiral iz klavirja in leto kasneje še iz kompozicije na ljubljanski Akademiji za glasbo, nato pa je služboval kot korepetitor v ljubljanski Operi, profesor glasbene vzgoje na gimnazijah Poljane in Moste, od leta 2002 pa je producent Simfoničnega orkestra TV Slovenija. Za svoja dela je prejel že več nagrad, v njegovem opusu pa pomemben delež pripada tudi klavirski glasbi, v kateri se znanje pianista združuje z imanentno kompozicijskimi rešitvami, zato ni čudno, da pianisti pogosto segajo po njegovih delih.

Gregor Pompe

HEIDRUN HOLTSMANN, rojena v Nemčiji, je svoje glasbeno izobraževanje pričela že zelo zgodaj, pri komaj štirih letih. Že čez pet let je bila sprejeta na glasbeno akademijo v Detmoldu, k profesorici Renate Kretschmar – Fischer, ter akademijo zaključila z najvišjimi ocenami. Do sedaj je prejela že številne nagrade na državnih in mednarodnih tekmovanjih, vključno s prvim mestom na prestižnem tekmovanju »Concours Gèza Anda« v Zürichu leta 1982, ki je pomembno zaznamovalo njeno glasbeno kariero. Po tem je sodelovala s številnimi priznanimi glasbeniki, kot so dirigenti Antal Dorati, Ivan Fischer in David Zinman, z orkestri Royal Philharmonic Orchestra London, Simfonični orkester iz Detroita in Orkester Tonhalle iz Züricha ter s številnimi drugimi simfoničnimi in komornimi orkestri doma in v tujini. Heidrun redno gostuje na mednarodnih festivalih (Salzburg, Pariz, Barcelona, Berlin, Lucern, Stresa ...) in je do sedaj koncertirala že v številnih dvoranh Evrope, Japonske, Združenih držav Amerike in Azije. Ob 250. obletnici smrti skladatelja J. S. Bacha v letu 2000, jo je Goethejev inštitut povabil v Indijo in Pakistan, na koncertno turnejo, posvečeno temu velikemu skladatelju in njegovemu delu. Njena dosedanja diskografija je zelo obsežna. Zajema vsa dela za klavir in orkester skladatelja Roberta Schumanna ter več klavirskih recitalov Bacha, Schuberta, Schumanna, Chopina, Skrijabina in Debussyja.

NAPOVEDUJEMO

...

KOMORNI CIKEL
2. ABONMAJSKI KONCERT
Sreda, 17. januar 2007, ob 19.30,
Dvorana Union Maribor
STEFAN VLADAR – KLAVIR

Spored: D. Scarlatti, M. Ravel, R. Schumann
V sodelovanju z Avstrijskim kulturnim forumom

avstrijski kulturni forum

...

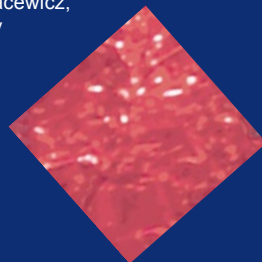
KIKEL ORKESTRSKIH KONCERTOV
»MARIBORSKA FILHARMONIJA«
3. ABONMAJSKI KONCERT
Četrtek, 25. januar 2007, ob 19.30,
Dvorana Union Maribor
KOMORNI ORKESTER
ST. PAUL

Dirigent: ROBERTO ABBADO
Solist: LARS VOGT – klavir
Spored: G. Ligeti, L. van Beethoven, A. Schönberg

...

KIKEL ORKESTRSKIH KONCERTOV
»MARIBORSKA FILHARMONIJA«
4. ABONMAJSKI KONCERT
Sobota, 17. februar 2007, ob 19.30,
Dvorana Union Maribor
SINFONIETTA CRACOVIA

Dirigent: KRZYSZTOF PENDERECKI
Spored: W. Lutoslawski, G. Bacewicz,
K. Penderecki, F. M. Bartholdy

...

KIKEL ZA MLADE
4. ABONMAJSKI KONCERT
Četrtek, 22. februar 2007, ob 18. uri,
Dvorana Union Maribor
GLAS

Idejna zasnova: TRIO KUČMA
Režija: MATEVŽ GREGORIČ
Glasba: PETER KUS in ANDREJ ŽIBERT
Animirani filmi: GORAZD BIZJAK
Izdelava izvirnih glasbil: PETER KUS, JURIJ KUS,
DARKO KOROŠEC
Besedilo pravljičice: MATEVŽ GREGORIČ
Priredba besedila: BOŠTJAN GORENC - PIŽAMA
Oblikovanje luči in zvoka: GORAN ZAVRŠNIK
Izvedba: MATEVŽ GREGORIČ, PETER KUS,
ANDREJ ŽIBERT, R. V. MAČEK

...

KOMORNI CIKEL
3. ABONMAJSKI KONCERT
Torek, 27. februar 2007, ob 19.30,
Dvorana Union Maribor
MILENA LIPOVŠEK – FLAVTA
IGOR MITROVIĆ – VIOLONČELO
ALEKSANDAR SERDAR – KLAVIR

Spored: C. Czerny, B. Martinů,
C. M. von Weber, J. Françaix

VLJUDNO PROSIMO, DA PRED KONCERTOM
IZKLJUČITE MOBILNE TELEFONE IN VSE NAPRAVE,
KI ODDAJAJO ZVOČNE SIGNALE.

CIKEL KOMORNIH KONCERTOV

KONCERTNA POSLOVALNICA

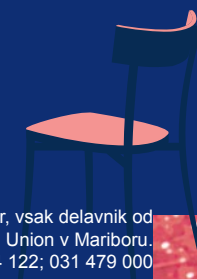
◀ NARODNI DOM MARIBOR ▶

KONCERT ZA IZVEN

Torek, 9. januar 2007, ob 19.30, Dvorana Union Maribor

HEIDRUN HOLTSMANN
(KLAVIR)

V sodelovanju z Goethejevim inštitutom v Ljubljani
Nemško predsedovanje EU

Informacije in prodaja vstopnic: Narodni dom Maribor, Ulica kneza Koclja 9, 2000 Maribor, vsak delavnik od 9. do 17. ure, v soboto od 10. do 12. ure ter uro pred koncertom v Dvorani Union v Mariboru.
Tel. 02 229 40 11; 02 229 40 50; 040 744 122; 031 479 000

Koncert sta podprla Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Maribor

SPORED

LUDWIG VAN BEETHOVEN:
Sonata št. 4 v Es-duru op. 7
Allegro molto e con brio
Largo, con gran espressione
Allegro
Rondo. Poco Allegretto e grazioso

ANATOL VIERU:
Iz devetih skladb za klavir op. 157
Discoures
Mirabilis
Fluiere

TZVI AVNI:
Epitaf – klavirska sonata št. 2
Lento contemplative, molto lontano, e transcendentamente
Rubato, meno mosso
Tempo molto libero
Senza

* * *

ŽIGA STANIČ:
Skladbe za klavir
Intrada
Pastorala
Etuda

LUCIJAN MARIJA ŠKERJANC:
12 Preludijev
Con sentimento
Pensieroso
Tempestoso
Transcendente
Tempo di valse
Energico
Contemplativo
Volante
Con abbandono
Ruvido
Dolcissimo
Lugubre

GIL SHOHAT:
Poljub Salome

FRÉDÉRIC CHOPIN:
Sonata v b-molu op. 35
Grave-Doppio movimento
Scherzo
Marche funčbre
Presto

Jasna ločnica med glasbenim ustvarjalcem in poustvarjalcem je značilna šele za 20. stoletje – takrat je obvladovanje ene ali druge discipline zahtevalo toliko specifičnih znanj in spretnosti, da je bil zares temeljit in kompleksen skladatelj težko hkrati tudi virtuozi pianist. V prejšnjih obdobjih pa so bile take povezave celo pravilo.

Tako je v svet glasbe veliki **Ludwig van Beethoven** vstopil najprej kot pianist in šele nato kot skladatelj. (Pre)velika želja njegovega očeta je namreč bila, da bi vzgojil velikega glasbenega genija, ki bi lahko na piedestalu čudežnih otrok zamenjal Mozarta. Leta 1792 je po nasvetu grofa Waldsteina Beethoven zapustil rodni Bonn in odšel na Dunaj, kjer naj bi se učil pri Haydnu in tako »sprejel Mozartovega duha iz Haydnovih rok«, kakor se je izrazil sam Waldstein. Vendar pa prehod iz dokaj omejenega Bonna v aristokratsko širino Dunaja ni bil neproblematičen. Sprva mladi Beethoven ni našel skupnega jezika s Haydnom, saj sta se njuna temperamenta vendarle preveč razlikovala. Medtem ko si je Haydn, ki je bil brez otrok, želel naklonjenosti in morda celo sinovske ljubezni svojega najboljšega učenca, pa je bil Beethoven veliko preveč nezaupljiv za tako topla čustva. Veliko bolje mu je šlo v aristokratskih salonih, v katere mu je vstop omogočil predvsem grof Waldstein, ki je bil v sorodu z mnogimi najpomembnejšimi dunajskimi rodbinami. V takšnih salonih je Beethoven plemstvo navduševal s svojimi pianističnimi sposobnostmi in celo z improvizacijami, ki so se zaradi mnogih ekscentričnih posebnosti nekaterim zdele celo šokantne. Takojšnji Beethovnov uspeh pa je bil sprva omejen predvsem na aristokratske salone – uspehi na javnih koncertih in skladateljska priznanja so prišla nekoliko kasneje. Za svoj prvi opus je Beethoven premišljeno izbral zbirko treh klavirski triov. V tej zvrsti se je preizkušal že Haydn, vendar pa v njej še ni dosegel idealne oblike, kot jo je npr. s simfonijo, z godalnim kvartetom ali s

klavirsko sonato. Šele nato se je mladi Beethoven odpravil na »pot« po »Haydnovih« oblikah. Njegov drugi opus sestavljajo tri klavirske sonate, ki jih je posvetil Haydnu. Vendar pa na partituri ni želel zapisati, da je Haydnov učenec, kar je bila v tistem času navada. Tako lahko v posvetilu Haydnu ugledamo nenavadno samozavestno držo dvaindvajsetletnega skladatelja, ki je sebe očitno postavljal v isto ravnino z velikim učiteljem.

Četrta sonata v Es-duru op. 7 je bila napisana razmeroma hitro, pozimi 1796 in 1797, kar sklepamo po skopo ohranjenih skicah. V sonati, ki sicer nadaljuje Haydnovo tradicijo virtuoze sonate, pa srečamo že tudi vrsto »posebnosti«. Tako je v dolgem prvem stavku kar trikrat več prostora namenjenega stranski namesto glavni temi, menuet je že zamenjal scherzo, ki v tej sonati razkriva »kvartetno« strukturo, saj je motivika deloma vodena kontrapunktično, medtem ko je počasni stavek postavljen v terčno oddaljeno tonaliteto C-dura.

Dvojno kariero pianista in skladatelja je živel tudi **Frédéric Chopin**. Po letu 1834 se je ustalil v Parizu in se prav v tem času odločil, da bo svojo kariero pianista zamenjal s kariero skladatelja, zato je vse redkeje koncertiral. Leta 1835 je poletje preživel skupaj s starši v zdravilišču Karlsbad. Tam je spoznal šestnajstletno Marijo Wodzinski, ki jo je v svoji zadnji noči v Karlsbadu tudi zasnubil. Mladenkina mama je Chopina opozorila, da mora paziti predvsem na svoje zdravje, ker bo prav to odločilno pri izbiri Marijinega soproga. Ljubezenska zgodba se je nato razrešila julija 1837, ko je Chopin prejel pismo Marijine mame, iz katerega je bilo razvidno, da je Marija obljubljena nekomu drugemu. Depresivni Chopin se je vrnil v Pariz, kjer naj bi v obupni osamljenosti nastala pogrebna koračnica, v kateri lahko ugledamo značilni romantični premik od nesrečne ljubezni k hrepenenju po smrti. V takšnem mrakobnem stanju je Chopin kmalu zatem spoznal slavno in razvpito pisateljico

George Sand, s katero sta skupaj odpotovala na Mallorca, kjer se je močno razbohotila skladateljeva bolezen. Po vrnitvi v Francijo je moral zato najprej prestajati daljšo zdravniško kuro, nato pa ga je Sandova odpeljala v domači Nohant, kjer je skladatelj odslej preživelj poletja. Prav v Nohantu je leta 1739 dokončno nastala *Sonata v b-molu*, v katero je Chopin vključil tudi pogrebno koračnico. Sonatni vzorec predstavlja Chopinu v tem delu priročen okvir, v katerega »pretihotapi« figuracijske vzorce svojih preludijev, melodiko nokturnov in periodičnost plesov. Prav zato predstavlja to delo pravi dialog med povnanjenim pianizmom in vase zagledanim sonatnim kompozicijskim principom. Očitek, da se Chopin ni najbolje znašel v kompozicijsko zahtevnih in daljših formah, seveda težko velja – Chopinova sonata pač star vzorec napolnjuje z novo vsebino.

Do neke mere je »dvojno« življenje živel tudi romunski skladatelj **Anatol Vieru** (1926–1998), ki se je dokazal kot skladatelj in tudi kot glasbeni teoretik (leta 1978 je doktoriral z disertacijo o modusih). Šolal se je na Moskovskem konservatoriju pri slavnem A. Hačaturjanu, nato pa je bil dirigent Nacionalnega gledališča iz Bukarešte, urednik revije romunskega skladateljskega društva ter skoraj štirideset let profesor kompozicije na Konservatoriju v Bukarešti. V sedemdesetih letih se je izpopolnjeval v Berlinu, nato pa še v Kanadi, Združenih državah in na koncu na poletnih tečajih v Darmstadtu. Slogovno je Vieru prehodil dolgo in razvejano pot. Zgodnjim patriotskim pesmim in monumentalno zasnovanim zborom po meri socialističnega realizma v petdesetih letih je sledilo obdobje aktivnega zблиževanja z avantgardističnimi tehnikami, temu pa je v osemdesetih letih sledila neoklasicistična faza. Posebnost Vierujeve kompozicijske tehnike je gotovo delo z modusi, ki jih je pogosto kombiniral z dvanajsttotsko tehniko, jasni vplivi ruske glasbe pa so avtorjevo ustvarjalnost pogosto pripeljali na rob polistilizma. Izbor iz *Devetih*

skladb za klavir predstavlja skladateljeva zadnja dela, saj so nastala v letu njegove smrti.

Koncert bo v nadaljevanju prinesel še predstavitev dveh izraelskih skladateljev. **Tzvi Avni** je izraelski skladatelj z nemškimi koreninami. Diplomiral je na Izraelski glasbeni akademiji v Tel Avivu leta 1958, kasneje pa je svoje študije nadaljeval v Združenih državah na prestižni univerzi Columbia in v Tanglewoodu, kjer sta bila njegova mentorja A. Copland in L. Foss. Pozneje je Avni učil kompozicijo in vodil elektronski laboratorij na Akademiji Rubin za glasbo in ples v Jeruzalemu, za svoje življenjsko delo pa je leta 1998 prejel nagrado izraelskega ministrskega predsednika. V zgodnjih delih se Avni še naslanja na vzhodnjaško folkloro, ki se razkriva v uporabi asimetričnih ritmičnih vzorcev, oblikovno pa sledi neoklasicističnim zgledom. V nadaljevanju kariere se je Avni vse več posvečal elektroakustični glasbi, kasneje pa je med svoje kompozicijske tehnike sprejel tudi aleatorične postopke. Med pomembnejše skladbe, ki so nastale v sedemdesetih letih, sodi *Epitaf – sonata za klavir št. 2*. Gre za intimno, skoraj filozofsko klavirsko sonato, ki za izhodišče jemlje judovsko legendo rabina Nachmana iz Bratislave. Legenda sicer ne služi kot programsko vodilo, ampak je bolj nekakšna duhovna izhodiščna točka. Skladba se začinja z recitacijo na enem samem tonu, kar spominja na molitveno poglobljenost, ki je pogosta značilnost Avnijevih del.

Gil Shohat pripada najmlajši generaciji izraelskih skladateljev. Diplomiral je na Izraelskem glasbenem konservatoriju v Tel Avivu, izpopolnjeval pa se je še na Akademiji sv. Cecilije v Rimu ter v Cambridgeu. Ko je imel komaj osemnajst let, je Izraelski komorni orkester pri njem naročil kantato Slavček in vrtnica, s triindvajsetimi leti pa je svoje skladbe pričel izdajati pri založbi Ricordi in s tem postal najmlajši hišni skladatelj v zgodovini te prestižne založniške hiše.